

Tutkijat haluavat avointa dataa, mutta eivät välttämättä jaa sitä

Fakta Julkaistu 24.04.2015 klo 15:36 Kirjoittaja Jessica Parland-von Essen

Varsinkin geeni- ja ympäristötutkimuksessa avoimella datalla alkaa olla keskeinen merkitys. Avoimuuden hyödyt ovat osoittautuneet tärkeiksi: tiedon määrä lisääntyy nopeasti, tieto liikkuu ja päällekkäiseltä työltä voidaan välttyä. Yleisesti pidetään kohtuullisena, että julkisin varoin tuotettu data avataan silloin kun se on eettisesti mahdollista. Tutkimuksen verifiointin mahdollisuus on myös tärkeä laadun tae.

Silti avaamiselle on vielä monia esteitä. Osa niistä johtuu tutkijoista itsestään, kuten halu pitää yksinoikeus omaan dataan tai huoli datan väärinkäytöstä. Mutta osa syistä johtuu myös käytännöistä, heikosta tiedonhallinnasta ja resurssien puutteesta. Jos tutkimusjärjestelmä ei tue aineistojen hallintaa ja arkistointia, tutkijan voi olla vaikea avata niitä. Lähes kolmannes tutkijoista [Carol Tenopirin et al.](#) julkaisemassa tutkimuksessa ilmoitti tällaisista puutteista omassa organisaatiossaan (2011). Datapolitiikat, hyvät käytännöt ja palvelut ovat tärkeä osa avoimuuden edistämistä. [Tutkijoiden motiiveja aineistojen jakamiseen](#) on viime vuosina selvitetty ahkerasti.

Datapolitiikoiden tärkeyttä alleviivataan myös tuoreessa PloSOne-artikkelissa tutkimusdatan jakamisesta. [Benedikt Fecher, Sascha Friesike ja Marcel Hebing](#) kävivät läpi lähes sata akateemista tutkimusta ja tekivät kyselyn yli 600:lle muiden tuottaman tutkimusdatan käyttäjälle. He analysoivat datan jakamisen prosessia, jossa ovat osallisina paitsi datan luovuttaja, vastaanottaja ja tutkimusorganisaatio, myös tutkimusyhteisö, normit sekä tutkimuksen infrastruktuurit. Kirjoittajien mielestä tutkimusdataa ei automaattisesti voi pitää yhteisenä omaisuutena.

Lisätietoja:

- Fecher B, Friesike S, Hebing M (2015) [What Drives Academic Data Sharing?](#) PLoS ONE 10(2): e0118053. doi:10.1371/journal.pone.0118053
- Tenopir C, Allard S, Douglass K, Aydinoglu AU, Wu L, et al. (2011) [Data Sharing by Scientists: Practices and Perceptions](#). PLoS ONE 6(6): e21101. doi:10.1371/journal.pone.0021101
- Kupiainen I, [Tutkijoiden näkökulmia datan julkaisemiseen](#). 15.12.2014 Portti avoimeen tieteeseen ja tutkimukseen.